

Kościół w Szaflarach

Pierwsza wiadomość o kościele w Szaflarach pochodzi z 1350 r. Parafia ta nie należała do bogatych. W dniu 26 października 1519 r została włączona do parafii nowotarskiej.

Szaflary zostały znowu parafią w 1596 r. kierował nią administrator i należały do niej wsie: Bańska, Biały Dunajec, Maruszyna, Leśnica, Skrzypne,

Gliczarów, Zaskale i Ząb. Od 1611 r. ponownie stała się filią parafii nowotarskiej. Wzmianki źródłowe o kościele mówią, że był to obiekt drewniany, z trzema ołtarzami. Ściany kościoła były czyste, ołtarze nakryte obrusami na jednej ścianie wisiał tylko krzyż, sufit był malowany. Hostie wypiekano we wsi, co tydzień. Przy bocznym ołtarzu stała drewniana chrzcielnica, a w niej blaszane naczynie z czystą wodą. Były trzy ornaty (zielony, czerwony i czarny), dwie kapy (czerwona i zielona), a w czasie procesji niesiono dwie chorągwie. W kościele nie było tabernakulum. Pojawiło się dopiero w 1608 r.

W 1652 r. została wzniesiona przez miejscową ludność drewniana świątynia o murowanych fundamentach. Kościół został oddany w opiekę św. Andrzejowi Apostołowi.

W XVII i XVIII w. pieczę nad kościołem i jego majątkiem pełnili prowizorzy zwani wityrkami. Starali się oni o wino, mąkę, księgi kościelne itd. Dobierani byli spośród chłopów. W 1608 r. wityrkami byli - Mikołaj Wojda i Tomasz Sikuta, a w 1765 r. był już tylko jeden wityk. W 1748 r. istniały w kościele organy, a pierwszym organistą był Józef Kubichowicz.

Według relacji z 1792 r. kościół był już bardzo spróchniały i zniszczony po pożarze we wsi, więc z inicjatywy proboszcza nowotarskiego ks. Szymona Zamojskiego zaczęto budować nowy, murowany. Jego budowę ukończono w

1810 r. Konsekracji w dniu 3 VIII 1823 r. dokonał biskup Grzegorz T. Ziegler. Wybudowanie kościoła dało podstawę do przywrócenia Szaflarom statusu parafii. Została ona reaktywowana 7 X 1833 r. dekretem Gubernium Lwowskiego. Pracowało w niej dwóch kapłanów, a od 1846 r. już trzech. Pierwszym proboszczem był ks. Michał Kalisiewicz. W latach 1907 - 1909 dobudowano dwie boczne kaplice: od strony północnej - Najświętszej Marii Panny, a od południowej - Najświętszego Serca Pana Jezusa. Wcześniej, bo w 1903 r. ufundowano dzwon „Maurycy”. W latach 1819 - 1829 proboszczem był ks. Jan Waksmundzki. Przyczynił się bardzo do przywrócenia w 1820 r. szkoły parafialnej w Szaflarach. Za jego pasterzowania dokonano konsekracji obecnego kościoła.

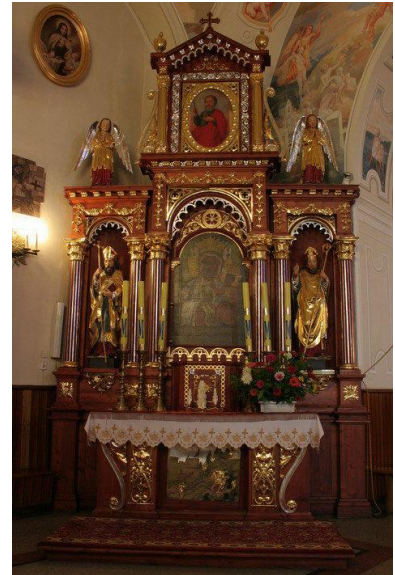
Kiedy w 1953 r. proboszczem został ks. Leon Krejca, również wiele dokonał w Szaflarach. W 1964 r. na wieży obok dzwonu „Maurycy” zawieszono dwa nowe: „Andrzej Paweł” o wadze 768 kg oraz „Królowa Podhala” (460 kg). Ich poświęcenia dokonał biskup krakowski ks. Karol Wojtyła w dniu 31 XI 1964 r. W 1965 r. we wnękach muru wokół kościoła ustawiono figury: Matki Bożej, św. Józefa, św. Andrzeja Apostoła, św. Kingi, które wyrzeźbił w drzewie lipowym artysta ludowy z Dębna ks. Józef Janas. Obecnie znajdują się w skarbcu parafialnym. W roku 1967 odnowiono ołtarz i kaplicę Najświętszej Marii Panny, ambonę, wykonano polichromię na ścianach i mozaiki, zaś w 1968 r. odnowiono ołtarz główny. W 1971 r. wykonano boazerie w kościele, a w 1975 r. postawiono pomnik św. Andrzeja Apostoła „Pod Górą”.

W 1979 r. wszystkie parafie dekanatu nowotarskiego odwiedziły relikwie św. Stanisława z okazji 900-lecia jego śmierci.

Obecnie teren parafii obejmuje Szaflary i Bór, Pitoniówkę i niewielką część Maruszyny. Od 16 V 1992 r. Nasza parafia należy do dekanatu Biały Dunajec, którego dziekanem jest ks. Zdzisław Dobrzański. Obecny kościół zbudowany jest z kamienia i skierowany na wschód. Jest jednonawowy o długości 38,06 m, szerokości 11,10 m. Z zewnątrz posiada 7 przypór wzmacniających mury kościoła. Prowadzą do niego 3 wejścia. W oknach

kościół są kolorowe witraże ufundowane między innymi przez ks. Dr Józefa Benedyka, ks. proboszcza Wojciecha Wcisło. W prezbiterium, w kształcie półkola, jest ołtarz główny wczesnobarokowy z drzewa modrzewiowego z końca XIX w., konsekrowany w 1892 r. przez kardynała Albina Dunajewskiego. W ołtarzu jest figura Chrystusa Ukrzyżowanego i zasuwany obraz św. Andrzeja Apostoła oraz Matki Bożej Różańcowej. W bocznych niszach są figury Wincentego a Paulo i św. Jana Kantego. W górnej części ołtarza jest płaskorzeźba Trójcy Świętej. Za ołtarzem jest obejście, w środku którego w ścianie znajduje się relikwiarz zrobiony na kształt krzyża jerozolimskiego, a w nim kamień z Góry Golgoty, ziemia z Ogrodu Oliwnego, ziemia spod Bazyliki Narodzenia Pana Jezusa. Relikwie te przywiózł w 1973 r. z Ziemi Świętej ówczesny proboszcz ks. Leon Krejczka. Po obu stronach prezbiterium są tablice pamiątkowe Tomasza Uznańskiego, kolatora kościoła i Honoraty z Domaradzkiej Uznańskiej.

Autor referatu: Ewa Bryja